

The Oldest
and Most
Popular
Slovene
Newspaper
in United
States of
America.

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod—za pravico in resnico—od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovene Organizations.)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 25

CHICAGO, ILL., PETEK, 5. FEBRUARJA — FRIDAY, FEBRUARY 5, 1932

LETNIK (VOL.) XL

Japonci poraženi v bitki - Potres razrušil mesto na Kubi

STRAHOVITA BITKA DIVJALA CELI DAN V ŠANGAJU MED JAPONSKIMI IN KITAJSKIMI ČETAMI. — JAPONCI BILI PRISILJENI K UMIKU. — NA NOTO VELESIL JAPONSKA ŠE NI ODGOVORILA, GOTOVO PA JE, DA NE BO DOPUSTILA VMEŠAVANJA GLEDE MANDŽURIJE.

Šangaj, Kitajska. — Divja bitka se je odigrala v tukajšnjem mestu v sredo med kitajskimi in japonskimi četami, in sicer v severnem delu mesta ob mednarodni naselbini. Sloviti japonski napad pa so Kitajci vzdržali in pogladi sovražniške nazaj, ne da bi jim bilo treba zapustiti strelnih okopov, kljub temu, da so jih bombardirali iz zraka tudi japonski aeroplani. Japonci sami priznavajo poraz. Razvidno je iz te bitke, da je moč kitajskih čet v tem mestu precejšnja. Strahotna bitka se je vršila čeli dan in je povzročila nemalo strahu med prebivalstvom mednarodne naselbine. Panika se je v dokajšnji meri podela, ko je prispela v tukajšnje pristanišče velika ameriška bojna ladja pod poveljstvom admirala Taylorja. Zlasti kitajski civilisti so se odahnili, češ, "zdaj bo vse dobro, ko je prišel semkaj ameriški admiral".

Japonci odlašajo z odgovorom

Na noto, ki ste jo poslali japonski in kitajski vladi Zed. države in Anglija in jo podpirali Francija in Italija, v kateri so bili označeni pogoji za dosego sprave, Japonska do srede večer še ni odgovorila. Pač pa je kitajska vlada sporočila, da je voljna sprejeti vse točke v celotnem obsegu. Upa se, da bo tudi Japonska delno pristala na noto, vsaj v tolikem obsegu, da bodo možna nadaljnja pogajanja. Predvsem pa ne bo dopustila, da bi se kaka pogajanja vodila glede Mandžurije; tako se je izrazil japonski zun. minister sam. Torej smatrajo Japonci brez vsakih nadaljnjih besed Mandžurijo za svojo popolno last.

Zadevo bodo prepustili Rusom

Japonske odločnosti glede mandžurskega vprašanja najbrž ne bodo velesile vzele tako resnim, da bi se zaradi nje ugnela razbiti pogajanja. Ako bodo sprejeli Japonci druge točke, navedene v noti, zlasti, ako se bodo obvezali, da bodo prenehali s sovražnostmi, in ako bodo pristali na to, da se pri Šangaju ustvari nevtralni pas med obema sovražnima armadama, potem se bo Amerika, kakor tudi Anglija zadovoljila in prepustila Rusiji, naj glede mandžurskega vprašanja ona obračuna z Japonsko, kajti ona je bolj interesirana v Mandžuriji, kakor katera druga velesila. Nekaterim evropskim državljnikom bi bilo celo zelo po godu, ako bi se hotela Rusija sedaj vmešati v ta spor in napasti Japonsko. Vendar pa se zdi, da sovetji vidijo v karte teh spletkarskih državnikov, in bodo zato najbrž držali svoje prste proč. Točasno namreč še niso pripravljani in bi se jim utegnilo zgo-

MESTO RAZDEJANO

Vsa poslopja v mestu Santiago poškodovana. — Človeških žrtev razmeroma malo.

Santiago, Kuba. — Strahotno noč je doživelo tukajšnje prebivalstvo med torkom in sredo. V zgodnjih jutranjih urah jih je prebudil silovit potresni sunek, kateremu so v kratkem razdobju sledili drugi, ki so jih spravili v pravo paniko. Prestrašeno je kar v nočnih oblekah zbežalo na ulice in se skušalo umakniti na odprte prostore. Sunek je spravil iz obrata tudi električno centralo, da je zavladovala tema po celotnem mestu, kar je zmešnjavo še povečalo. Enako so počele tudi vodne cevi, da požarni brambri ni bilo mogoče ugasiti izbruhov požarov. Se, ko se je zasukalo jutro, je bilo mogoče pregledati vse razdejanje, ki ga je potres povzročil. Lepo mesto je bilo skoraj docela razrušeno. Menda ni niti ena hiša ušla vsaj delni poškodbi. Sprva se je domnevalo, da je pod razvalinami izgubilo življenje nad tisoč oseb, vendar pa se je pozneje izkazalo, da število smrtnih nesreč razmeroma ni bilo veliko. Vsega skupaj, ubitih in ranjenih so namreč našli okrog trideset. Takega strahu ni to mesto užilo že od leta 1898, ko je bilo obstreljavano od ameriških vojniških ladij.

PATRIJOTIČNI KITAJCI

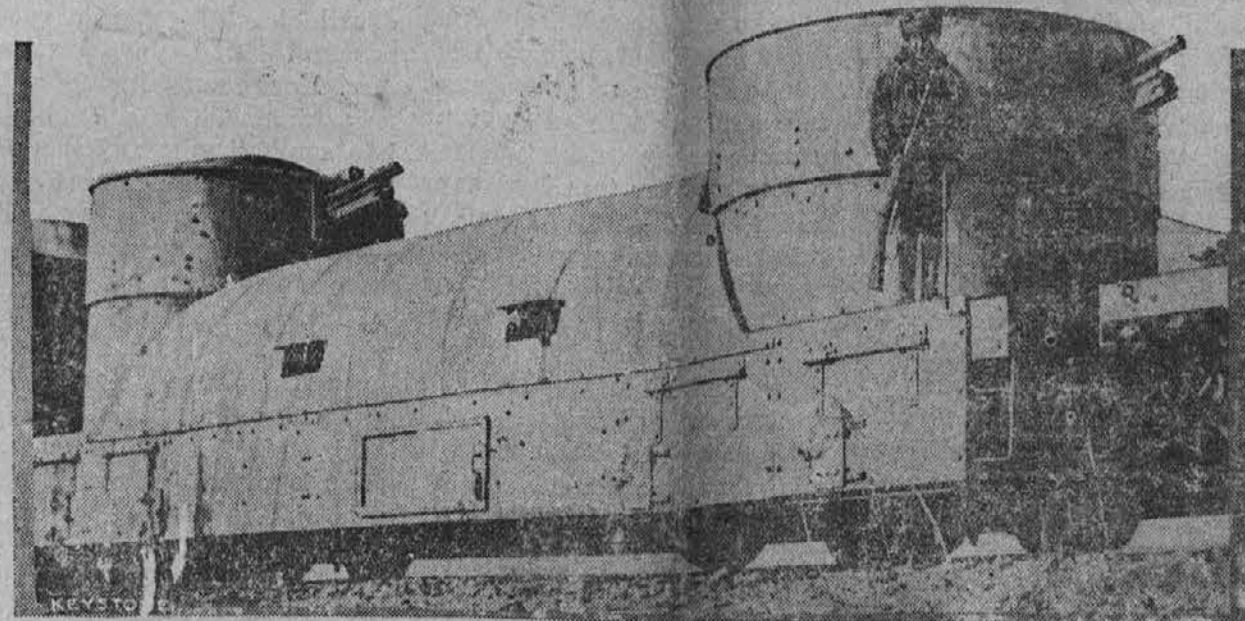
Lafayette, Ind. — Na tukajšnji Purdue univerzi študira kakih 30 Kitajcev. Od teh jih je 20 odšlo v svojo domovino, da tamkaj stopijo v vojno proti Japoncem. Ostalih deset namerava svojim tovarišem v kratkem slediti. Kitajci se ogorčeni izražajo, da sedanje počenjanje Japoncev, zlasti njih napadi na kitajske civiliste, bije v obraz vsako civilizacijo.

ŠVICA NE MARA KOMUNISTOV

Bern, Švica. — Po odredbi svoje vlade je Karlu Radeku, poročevalcu sovjetskega lista Izvestia, švicarski konzul v Berlinu odbil prošnjo za vizo za potovanje v Švico, in sicer z motivacijo, da "je švicarska meja zaprta za boljševiškega voditelja zaradi njegovih političnih aktivnosti." Sovjetski komisar za zunanje zadeve je vsled tega vložil protest pri Ligi narodov.

dit, kakor ob svoječasni rusko-japonski vojni. Ako pa se dijo v karte teh spletkarskih državnikov, in bodo zato najbrž držali svoje prste proč. Točasno namreč še niso pripravljani in bi se jim utegnilo zgo-

VARNO SE JE VOZITI V TAKEM VLAKU

Prava trdnjava na kolesih je tak vlak, ki ga kaže gornja slika. Je to oklopni vlak ali "čungahan", kakor ga imenujejo Japonci, kakršnih so se Japonci posluževali pri svojem prodiranju v Mandžuriji. Vozovi so zgrajeni iz debelega jekla, popolnoma zaprti, le za orožje imajo male odprtine.

NOV DAVEK V ILLINOISU

Zakonodajna sprejela zakon o dohodninskem davku.

Springfield, Ill. — Od obeh zakonodajnih zbornic je bil odooben zakonski predlog, s katerim se bodo uvedli v državi Illinois novi državni dohodninski davki. Ako bo governor predlog podpisal, kar se z gotovostjo pričakuje, da bo storil, bo zakon stopil v veljavo 1. julijem. Po njem bodo obdavčeni dohodki za samce od \$1000 naprej, za oženjene pa od \$2500 naprej. — Niso pa še sigurni, ako je ta zakon po državni ustavi legalen.

LJUBOSUMNOST POVOD ZA UMOR

Phoenix, Ariz. — V obravnavi proti Mrs. Ruth Judd je prišlo na dan, da je imela ženska ljubavno razmerje z nekim moškim v tukajšnjem mestu. Ker je njen ljubimec kazal naklonjenost tudi njenima dvema prijateljicama, domnevalo, da je to dalo povod ženski, da je iz ljubosumnosti umorila te svoji prijateljici.

ZASTRUPIL DRUŽINO IN SEBE

New York, N. Y. — Pretresljiva družinska zalogra se je izvršila preteklo nedeljo zvečer v hiši zdravnika dr. F. C. Lowe v High Bridge, N. J. Dolgo časa je bil zdravnik že neozdravljivo bolan; poleg tega pa je vsled padca cenam vrednostnih papirjev izgubil preteklo leto skoraj celo svoje premoženje. Vse to ga je tako pretorilo, da je sklenil napraviti konec. V nedeljo je zbral celo družino okrog sebe, ženo, 11-letno hčerko in 15 letnega sina. S pretvezo, da jih bo cepil proti tifusu, je drugemu za drugim vbrizgal pod kožo neko strupeno snov. Isto je Končno storil tudi samemu sebi. Posledice so bile usodne. Samo sin je ušel smrti, a komaj napol živ, dočim je našla policija celo ostalo družino mrtvo.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovincu; čitajte ga!

KRIŽEM SVETA FRANCIJA NEKAJ SUMI

Oslo, Norveška. — Trgovinski odnosi med tukajšnjo državo in sovjetsko Rusijo so se ukiniti pretekli torek. Sovjeti so namreč stavili pogoje zahteve kot pogoj za nadaljevanje medsebojne trgovine.

Stockholm, Švedska. — V železni industriji je v torek prišlo do sporazuma, ki so ga zastopniki delavcev in delodajalcev podpisali. Delavcev je v tej industriji na Švedskem okrog 90.000.

Geneseo, Ill. — Redka slavnost se je vršila v četrtek v družini Copejans. Isti dan so se namreč poročili trije člani, dve sestri in eden brat.

Jokohama, Japonska. — Cena surovi svil je na tukajšnji blagovni borzi v torek ne pričakovano padla za 20%. Panika je vsled tega nastala, tako, da je bilo vodstvo prisiljeno, zapreti borzo.

ČETRTI GANDHI V JEČI

Bombaj, Indija. — Pretekli torek so angleške oblasti ponovno posegle v družino Mahatma Gandhija in vtaknile še enega člana v ječo, namreč najmlajšega sina, ki mu je ime Devi Das. S tem je prišel v ječo že četrti član družine. Očetu je namreč sledila v zapor njegova žena in njegov najstarejši sin.

TRŽNI PREGLED

Na delniški borzi so koncem preteklega tedna znatno poskočile cene, zlasti še delnicam tistih družb, ki izdelujejo vojni material; vse to zaradi napetega položaja, ko se je pričakovalo, da bo izbruhnila vojna. Ko pa se je napetost ta teden malo podela, je tudi celokupni trg zopet padel na svoje prejšnje nizke cene. Isti proces se je izvršil tudi v cenah pšenice. — Tudi na denarnem trgu so se izvršile spremembe, ki pa so malenkostne. Notirajo sledeče: Jugoslovanski dinar \$1.79 1/2, italijanska lira \$5.08, avstrijski šiling \$14.12, nemška marka \$23.72, francoski frank \$8.93 1/2, švicarski frank \$19.51 1/2, vse za sto. Angleški funt je vreden \$8.46, kanadski dolar pa 87 centov.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

Iz Jugoslavije.

NEVAREN POŽAR V ŠMARJU NA ŠTAJERSKEM. — DELAVEC V OBJEMU ŽELEZNEGA STROJA. — KRANJ V ŠTEVILKAH. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NOVICE

Ogenj v Šmarju pri Sevnici
V nedeljo, 17. jan. okoli 11. ure po noči je izbruhnil požar v hiši posestnika Zeliča v Šmarju pri Sevnici. Plat zvona in sirena tovarne "Jugotani" sta kmalu spravila vse vaščane pokoncu. Prihiteci so gasilci iz Sevnice in Boštana z ročnimi brizgalnicami, ni jim bilo pa mogoče požara pogasiti, ker, ko so prišli tja, je bila že vsa hiša v plamenih. Domači so na vso moč hiteli in znašali iz goreče hiše pohištvo in reševali živino iz hleva. V hiši, kjer je nastal požar, se je nahajalo dvoje stanovanj in obenem hlev. Goreti je začelo v shrambi za živinsko krmo, nihče pa ne ve, na kak način je prišlo do ognja. Živino in pohištvo so rešili, niso pa rešili poljskih pridelkov in ne živinske krme, ki je s hišo vred postala žrtev nenasitnih plamenov. Gorelo je vse do dneva in noči, da ni bilo vetra, drugače bi strašna katastrofa zadela vso vas.

Hud mraz

Iz Banjaluke poročajo z dne 18. jan., da je v Banjaluki in okolici nastal hud snežni metel in silen mraz, ki je dosegel 20 stopinj pod ničlo. Nasprotno pa poročajo iz Dubrovnika, da je tam nastopilo izredno toplo vreme in da je toplomer kazal istega dne od 22 do 24 stopinj toplote. Tudi iz Splita poročajo, da je izredno toplo in se je toplomer dvignil od 15 do 20 stopinj nad ničlo.

Obstreljen

Iz Velikih Lašč poročajo, da je bil po nesreči obstreljen od lovecy 19letni France Škulj iz Dvorske vasi. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Nož — mesto dela

30letni delavec Gašpar Mihelič iz Mahkovič pri Smartnem je po Gorenjskem iskal delo. V Trzinu je v neki gostilni pričel razgovor z nekim gostom. Iz razgovora se je razvil prepir in neznanec je potegnil nož in ga porinil v desno ramo Miheliču, ki je moral v ljubljansko bolnico.

Kranj na Gorenjskem

Merilo ljudskega gibanja je statistika, ki se navadno napravi ob koncu leta. Statistika mesta Kranj je sledeča. Vsa kranjska župnija šteje 5730 prebivalcev, od katerih prebiva v mestu le 3843, v okoliških vaseh Čirče, Klanec, Huje, Primskovo, Gorenje in Rupar, ki spadajo pod župnijo Kranj, pa 1887 prebivalcev. V l. 1931 je bilo vseh rojstev 125 in smrti 59, v okolici pa 66. Pogrebov je bilo 65, porok pa 66. Najstarejši ženin je bil star 58 let, najstarejša nevesta 49, najmlajši ženin 21, najmlajša nevesta pa 18 let. Obhajil je bilo v kranjski župniji 62.140.

Smrtna kosa

V Ptujju je umrla Terezija Lesničar, roj. Ploh, zasebnica, stara 58 let. — V celjski bolnici je umrl Franjo Sajovic delavec iz Žalca, star 33 let. — V Celju v bolnici je umrl Andrej Javornik, prevzitar iz Mestinja pri Sladki gori, star 75 let. — V Mirni je umrla Novakova mati, p. d. Veznikova, iz Zabrđja, stara 56 let.

Ždinja vas pri Novem mestu

V soboto, 16. jan., je neki vaški fant, ki je ravno peljal iz gozda na svoj dom drva, opazil, da je iz hleva posestnika Franca Berusa prišel starejši cigan, ki se mu je vdel sumljiv in je nanj opozoril soseda in druge vaščane. Ko je Berus stopil v hlev, je opazil, da leže na tleh ubiti dve najljepši ovci, tretja je pa hudo krvavela od udarcev in je bila že vsa omamljena. Ljudje, ki so hiteli za ciganom, njega samega niso ujeli, pač pa so ujeli njegovo ženo. Cigan je pa zagrozil, da bo požgal vso vas, če je ne izpustijo. Enako je tudi ciganka grozila, pa jima grožnje niso uspeli. Prišli so

orožniki in ciganko spravili na varno, cigana Janeza Brajdiča pa zasledujejo.

Hud mraz

Iz Banjaluke poročajo z dne 18. jan., da je v Banjaluki in okolici nastal hud snežni metel in silen mraz, ki je dosegel 20 stopinj pod ničlo. Nasprotno pa poročajo iz Dubrovnika, da je tam nastopilo izredno toplo vreme in da je toplomer kazal istega dne od 22 do 24 stopinj toplote. Tudi iz Splita poročajo, da je izredno toplo in se je toplomer dvignil od 15 do 20 stopinj nad ničlo.

Obstreljen

Iz Velikih Lašč poročajo, da je bil po nesreči obstreljen od lovecy 19letni France Škulj iz Dvorske vasi. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Nož — mesto dela

30letni delavec Gašpar Mihelič iz Mahkovič pri Smartnem je po Gorenjskem iskal delo. V Trzinu je v neki gostilni pričel razgovor z nekim gostom. Iz razgovora se je razvil prepir in neznanec je potegnil nož in ga porinil v desno ramo Miheliču, ki je moral v ljubljansko bolnico.

Kranj na Gorenjskem

Merilo ljudskega gibanja je statistika, ki se navadno napravi ob koncu leta. Statistika mesta Kranj je sledeča. Vsa kranjska župnija šteje 5730 prebivalcev, od katerih prebiva v mestu le 3843, v okoliških vaseh Čirče, Klanec, Huje, Primskovo, Gorenje in Rupar, ki spadajo pod župnijo Kranj, pa 1887 prebivalcev. V l. 1931 je bilo vseh rojstev 125 in smrti 59, v okolici pa 66. Pogrebov je bilo 65, porok pa 66. Najstarejši ženin je bil star 58 let, najstarejša nevesta 49, najmlajši ženin 21, najmlajša nevesta pa 18 let. Obhajil je bilo v kranjski župniji 62.140.

Smrtna kosa

V Ptujju je umrla Terezija Lesničar, roj. Ploh, zasebnica, stara 58 let. — V celjski bolnici je umrl Franjo Sajovic delavec iz Žalca, star 33 let. — V Celju v bolnici je umrl Andrej Javornik, prevzitar iz Mestinja pri Sladki gori, star 75 let. — V Mirni je umrla Novakova mati, p. d. Veznikova, iz Zabrđja, stara 56 let.

Ždinja vas pri Novem mestu

V soboto, 16. jan., je neki vaški fant, ki je ravno peljal iz gozda na svoj dom drva, opazil, da je iz hleva posestnika Franca Berusa prišel starejši cigan, ki se mu je vdel sumljiv in je nanj opozoril soseda in druge vaščane. Ko je Berus stopil v hlev, je opazil, da leže na tleh ubiti dve najljepši ovci, tretja je pa hudo krvavela od udarcev in je bila že vsa omamljena. Ljudje, ki so hiteli za ciganom, njega samega niso ujeli, pač pa so ujeli njegovo ženo. Cigan je pa zagrozil, da bo požgal vso vas, če je ne izpustijo. Enako je tudi ciganka grozila, pa jima grožnje niso uspeli. Prišli so

žavi.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljov in dnevoj po praznikih.
Izhaja in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telephone CANAL 0098
Naročnina:

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.

Established 1891.
Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published By:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:	
Za celo leto.....\$5.00	For one year.....\$5.00
Za pol leta.....2.50	For half a year.....2.50
Za četrt leta.....1.50	For three months.....1.50
Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto.....\$6.00	For one year.....\$6.00
Za pol leta.....3.00	For half a year.....3.00
Za četrt leta.....1.75	For three months.....1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredni-
štvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list.—Za zadnje število v tednu
je čas do četrtke dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov
uredništvo ne vrača.

POZOR.—Številka poleg vašega naslova na listu znači,
do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker
s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nov političen kurz Francije

Z brzino, ki v Franciji ni običajna, je bila rešena sedanja
vladna kriza. Rešena v glavnem z obnovo dosedanje Lavalove
vlade, vendar pa z važno spremembo, da v njej ni več
Brianda, ki je vsa zadnja leta vodil zunanje ministerstvo. —
Važno za Francijo in inozemstvo je tudi, da je Tardieu poleg
Lavalove najjačji politik v vladi, zamenjal svoj dosedanj kmeti-
jski resor z vplivnejšim in politično odgovornejšim resorom
narodne obrambe. Ker je Laval k predsedstvu prevzel še z na-
nanje zadeve, je odločil notranje ministerstvo. Ta resor in
kmetijskega, ki se je izpraznil s Tardieujevim odhodom v voj-
no ministerstvo, sta zasedla dva novince, prvega dosedanj
državni podtajnik Cathala, drugega senator Foreld. Vsi osta-
li ministri so ostali na svojih mestih.

Demisija vlade torej ni dosegla svojega glavnega cilja,
ki si ga je zlasti želel predsednik republike, častitljivi Dou-
mer. Ta je opozarjal na izredno zapleteni mednarodni polo-
žaj, ki bo morda zahteval od Francije že v prihodnjih tednih
usodnih odločitev, in na vedno ostrejšo gospodarsko krizo v
Franciji sami, ki tudi zahteva pozitivno sodelovanje vseh de-
mokratičnih političnih skupin. Zato je bila Doumerjeva žel-
ja, da se vladna koalicija čim bolj razširi in okrepi, predvsem
pa, da se pritegnejo v njo Herriotovi radikali. Tudi Laval in
njegovi pristaši so si želeli razširjenja koalicije, čeprav se
imeli pri tem pred očmi v prvi vrsti bližajoče se volitve, pri
katerih bi radi radikalom, svojim najopasnejšim protivnikom
izvili iz rok prednostno opozicijske stranke. Iz enakih motivov
pa so radikali, kljub Herriotovemu pletjoju za sodelovanje
v vladi, odbili Lavalove ponudbe.

Zakaj je Briand vztrajal na svoji demisiji, še ni docela
jasno. Brez dvoma so tudi pri njem igrali vlogo oziri na vo-
litve, saj pripada sam levici, kot minister pa bi moral pri vo-
litvah nositi odgovornost tudi za notranjo politiko desničar-
ske vlade. Še odločilnejši pa so bili gotovo zunanje politični
momenti. Ravno prošnja izjava nemškega kancelarja Bri-
ttinga o neplačevanju reparacij je nudila nov, kričoč dokaz,
da bo treba taktiko do Nemčije spremeniti. Briand bi to tež-
ko storil, saj bi s tem desaviral bistvo svoje politike zadnjih
let. Zato se je raje umaknil in prepustil zunanji resor Lavalu.

Oficijozni komentarij o novi francoski vladi ravno mo-
ment, da je Briandov naslednik Laval, ki je z njim že dalje
časa sodeloval, ostenativno poudarjajo in izvajajo iz njega.
da bo ostal kurz francoske mednarodne politike neizpreme-
njen. Vendar pa je zelo dvomljivo, da bo res tako. Znano
je že precej dolgo, da je Laval mnogokrat zagovarjal bolj od-
ločno in energično taktiko. Vrh tega pripada Laval desnici,
ki ni nikdar prikrivala, da ne odobrava Briandove popustljivi-
vosti, in ki bo zato gotovo na Lavala še bolj pritiskala.

V tem pogledu je rešitev francoske vladne krize vsaka-
kor tudi odgovor, in to jasen in odločen odgovor na nemška iz-
zivanja. Podkrepljuje ga še Tardieujevo imenovanje za voj-
nega ministra, saj je Tardieu znan kot mož železne volje in
če treba, tudi železne roke. Ako bo, kar je vsaj za enkrat
pričakovati, ostala francoska politika v Ženevi v dosedanjem
pravcu, pa bodo v veliko partijo med Berlinom in Parizom po-
segli igralci, ki ne bodo vlekli samo Briandovih potez. In v
tem je veliki, vseevropski pomen spremembe v francoski vladi.

TO IN ONO IZ VELIKEGA
NEW YORKA

New York, N. Y.
Zakaj bi se tudi Newyorčani večkrat ne oglašili v listu A. S.? — tako se vprašujem, ko čitam dopise iz raznih drugih slovenskih naselbin. Z Newyorčani mislim sploh vse, ki žive v Greater New Yorku in splošno na vzhodu. Slovenci v teh krajih so v splošnem za-
vedni Slovenci in zavedni ka-
toličani, aktivni in inteligentni,
kajti velikomestno življenje to
od njih zahteva. Marsikaj za-
nimivega se zgodi med njimi,
kar bi zanimalo zapadni svet.
New York sam kot najzanimi-
vejšo mesto na svetu, v moder-
nem smislu namreč, se da pi-
sati in opisavati brez konca in
kraja, ni pa sebično molčimo.
Pa tudi za nas same bi bilo po-
trebno, da pišemo o naših no-
vica, kajti velikanski obseg
mesta: New York, Bronx,
Brooklyn, Glendale, Staten
Island, Long Island, Hoboken,
Jersey, Astoria itd., po kate-
rem raztreseno žive Slovenci,
kljub raznim organizacijam o-
nemogoči zadostni osebni stik
med njimi.

Delavske razmere tudi v
New Yorku niso dosti ali nič
boljše kakor drugod, čeravno
je New York svetovno finanč-
no in trgovsko središče in prej-
šnjih gospodarskih kriz ni ob-
čutil v toliki meri kakor notra-
nja mesta. V krizah se svetov-
ni promet v našem mestu sicer
tudi zmanjša, toda zastane ne,
in da se v zadnjih par letih ni
prisililo sem toliko delaželnih
ljudi, kakor se jih je, bi seda-
nja depresija tukaj ne bila ta-
ko splošno občutna kakor je.
Ljudje so sicer prihajali v New
York za delom tudi pred de-
presijo, toda mesto je nepre-
stano rastlo in njegove aktiv-
nosti so se neprestano množile.
Tako je bilo mesto večinoma v
stanju nuditi delo novodošlim
množicam. Sedaj je seveda vse
drugače. Vsa podjetja so šte-
vilni svojih uslužbencev reducira-
la na minimum, pa naj bodo že
finančna, proizvajalna, trgov-
ska, transportna ali kakršna-
koli že.

Povsem naravno je, da so
tudi newyorški Slovenci v ve-
liki meri prizadeti in sedanji de-
presiji, ki je tako obsežna in
ostra, da malokomu prizanaša.
Newyorški Slovenci so, kakor
znano, po večini zaposleni v
tovarnah za izdelovanje slam-
nikov in klobukov vseh vrst in
naše mesto je središče te indu-
strije tu na vzhodu, ako že ne
v celi deželi. V tej industriji
vlada skoro popoln zastoj.
Veliko tovarn te vrste je bank-
rotiralo, dosti jih je prostovolj-
no zaprlo svoja vrata in nekaj
pa se jih je izselilo radi uni-
jenske gibanja med slamičar-
ji.

ji ozir. klobučarji, in med nji-
mi je nekaj večjih, katere so
zaposlovali lepo število Slo-
vencev obojega spola. Ostale
tovarne obratujejo na mini-
mumu. V njih se dela po par
ur na dan ali par dni na teden.
In ker so vse brez izjeme za
visoke odstotke znižale plače,
je zaslužek onih, ki sploh imajo
delo, zelo pičel in ne zado-
stuje niti za najnujnejše živ-
ljenjske potrebe.

Kakor drugod po Ameriki,
poostrujejo sedanjo gospodar-
sko krizo številni bančni polo-
mi. V Greater New Yorku je
nekako v teku zadnjih 12 me-
secev prenehalo poslovati ka-
kih 15 bank in od teh so neka-
tere imele po eno ali več po-
družnic po mestu. Skupno je v
našem mestu v tem času zap-
rlo vrata kakih 100 bančnih u-
radov, v katerih je bilo, prav-
zaprav je še, kakih 250 milio-
nov dolarjev ljudskega denar-
ja. Razven v par slučajih je te
banke prevzel državni bančni
departament v likvidacijo. Po
postavi državni likvidatorji iz
takih bank ne smejo izplačati
nobenega centa vložniku pred-
no preteče 90 dni od dneva, ko
je bila banka zaprta. Po pre-
teku tega roka pa imajo držav-
ni funkcionarji pravico iz-
plačevati po svoji razsodnosti,
oziroma po svojih poslovalnih
določbah, in držijo se navad-
no polževnega gesla, da naglica
ni dobra. Samo po sebi je raz-
umljivo, da pri sedanjih raz-
merah zavlačevanje v izplače-
vanju denarja vlagateljem
proizvoda težave, posebno še,
ako so brez dela in brez sred-
stev za življenje. Dosti vložni-
kov, zlasti v večjih svetami,
bi pomagali tudi svojim rev-
nejšim sorodnikom in prijate-
ljem prebresti mlakučo seda-
nje krize, a ker ne morejo do-
biti denarja iz bank, imajo sa-
mi težke čase, a da bi pomaga-
li drugim, je pa še toliko manj
možnosti. Ker so propadle
banke oziroma njih podružni-
ce bile raztresene po celim
mestu, so ljudje po celim me-
stu prizadeti in Slovenci tudi v
tem oziru niso izjeme.

Prireditve družstva Krščan-
skih žena in mater slovenske
fare v New Yorku dne 31. ja-
nuarja je bila navzlic slabim
časom dovoljno obiskana in je
prinesla cerkvi znaten doho-
dek. Ne računamo sicer več s-
totaki kakor nekdanj, pa reži-
jski stroški za faro tudi niso
več tako veliki kot so bili prej-
šnje čase, ker se je dolg zelo
zmanjšal. Vidi se dobra volja
faranov, ki za cerkev vedno
radi skrbijo in za njo marsikaj
žrtvujejo. Mrs. Holešek iz
Ridgewooda je napravila in za
njo pridelala kar 50 prav-
okusnih klobas, za katerimi je
vedno veliko povpraševanje.

tako da kuharice komaj more-
jo sproti ustrezati. Je pa res
zanimivo gledati naše kuhari-
ce. Mrs. Jazbec s svojimi tova-
rišicami Mrs. Veroniko Rupe
in Mrs. Rosie Ovca, kako se
pridno sučejo okoli peči, kjer
se cvrejo okusni mesni pridel-
ki. Pravzaprav Mrs. Rosie Ov-
ca ni kuhala, ker je imela kot
predsednica društva častno
nalogo paziti, da nihče ni se-
del pri prazni mizi, da nihče
ni šel lačen domov. Kakor
skrbna Marta se je sukala o-
koli "lačenbergerjev" in ustre-
zala njihovim naročilom. V
kleti pa je tekla sladka kap-
ljica, ki jo je v jeseni napre-
šal Mr. John Sternad s svojim
štabom, točil pa jo je to pot
Mr. Cene Ovca in skrbno pa-
zil, da ni šla nobena kapljica
"po strani". Zato je pa prin-
sel iz kleti tudi lep šop zelen-
cev v korist cerkve ter jih pri-
družil kupčku, ki je vidno
naraščal pod nadzorstvom
Mrs. Keršmanc od prostovolj-
ne vstopnine. Gorje, da bi bil
kdo smuknil mimo nje kar ta-
ko; pa samo s svojim materin-
skim pogledom ga je oškrnila
— in najmanj kvoder je šel v
njeno kaso. Ker so bile pete
naše mladine precej nabruše-
ne, je posegel Mr. Belič po
harmoniki ter razpotegnil nje-
ne mehove, da je bila cela ha-
la, pa tudi klet in kuhinja pol-
na njegovih privzdigujočih
melodij. Prav lepo je potekla
ta prireditve in po domače se
je vse zabavalo in radovalo.
Mr. Avgust Jakopich iz Bron-
xa pa je prodal v korist cerkve
dva cekina po dva in pol do-
larja; pa je imel menda sveto
pismo pred seboj, ker sta se
prav oba cekina v korist cer-
kve podvojila, kakor je to sto-
rili dober hlapec, ki mu je go-
spodar zaupal dva talenta, pa
jih je po njegovem povratku
za dva pomnožil. Na tej prir-
editvi pa smo tudi zvedeli, da
bo imelo prosvetno društvo
"Bled" v nedeljo svojo maske-
rado. Razume se, da nas ne bo
manjkalo tudi tukaj ne. Maga-
ri, če pri cigaretah nekaj pri-
hranimo čez teden, samo da
bomo predpustno nedeljo lepo
obhajali.

Osebnih novic za danes ni-
mam veliko poročati. John Bu-
čar Jr. z 69. ceste Glendale je
bil šest tednov v bolnišnici za
mišični reymatizem. Sedaj je
zopet doma in je na poti okre-
vanja. Bolezen ga je sicer ze-
lo oslabil, a mlada, žilava na-
rava zmaga in upati je, da bo
kmalu popolnoma zdrav.

Antoinette Cerar, hči Frank
in Antoinje Cerar iz Gamma
Place, Brooklyn, se ta teden
pripravlja za državni (State)
izpit kot bolnišniška postrežnica.
To je prva Slovenka v Greater
N. Y., ki se je posvetila temu
plemenitemu poklicu. Želimo
ji obilo uspeha.

Mary Perenič, hči občezna-
nega rojaka Petra Vogrič iz
Fulton St., Brooklyn, ki si je
pred časom zlomila nogo na
stopnicah v veži, junasko pre-
naša nesrečo. Kdaj bi v stanu
hoditi brez opore, se ne ve. Že-

limo ji skorajšnjega okreva-
nja.
Pevsko in dram. društvo Do-
movina priredi prosto zabavo
s plesom na pustno nedeljo v
Slov. Auditorium v Brooklynu.
Tako smo tukajšnji Slovenci
ne le slabo poučeni o razmerah
med zapadno živčnimi rojaki,
temveč dostikrat ne vemo, kaj
se godi med nami. Koliko več
bi lahko eden drugemu kori-
stili, koliko bolj bi napredovali,
ako se potem časopisja spo-
znavamo in spodbujamo.

Velike slovenske naselbine
po Ameriki imajo veliko na-
prav in organizacij, o katerih
so tukajšnji Slovenci prav ma-
lo ali nič poučeni, gotovo pa
bi jim bilo v korist, da se se-
znajo s tem, kaj se godi na
zapadu med Slovenci. To je
zopet mogoče le potem časo-
pisja, ki o tem svetu poroča.
A. S. ima vedno največ origi-
nalnih novic iz slovenskih na-
selbin, in ker je poleg tega še
katoliški list, je pač najbolj
primeren, da bi si ga naročila
vsaka Greater Newyorsk slo-
venska družina. Brezdvomno
pa se bo to zgodilo, ako bo tu-
di list A. S. posvetil več pozor-
nosti tem krajem in vsaj tedens-
ko prinašal vse zanimivosti
od tukaj. Mi moramo podpira-
ti list s tem, da ga naročamo,
list bo podpiral nas.

Za danes naj zadostuje. Ko
zvem kaj več novic, Vam jih
poročam. Listu želim, da bi
ostal dnevnik, Greater New-
yorčanom pa, da bi ga vsi na-
ročili.
Reporter.

ROCKSPRINGŠKE NOVICE

Rock Springs, Wyo.

No, zamrznilo sicer še nismo,
zamrznilo pa skoro, vsaj s svo-
jimi novicami tu v ameriški
Škofji Loki, Trati, Poljanah in
Gorenji vasi. Zimo imamo kar
dobro, za marsikoga še pre-
več. Snega je že nekaj mese-
cev po par col na zemlji in ko
se eden naveliča ležati, pa
drugi pride pogledat, kako bi
se počivalo malo bolj nizko. Za
sproti ga je vedno dosti.

Je pa ta zima prinesla s se-
boj tudi precej bolezn: influ-
enca, bolj kratko flu, prehlaje-
nje s slovenskim izrazom, se
ustavlja skoraj v vsaki družini
in potiplje tega ali onega, naj-
večkrat pa kar po dva ali tri,
ali pa vse. Ni sicer nevarna,
vendar pa, če se človek ne pa-
zi zadoosti, pa lahko postane
nevarna, ker se razvije v
pljučnico, katere je že toliko
ljudem upihnila življenje. To-
rej tudi malo prehlajenje po-
stane lahko nevarno in zahte-
va skrbne paznje takoj v za-
četku.

Zrtev pljučnice je postal hr-
vaški rojak Josip Bačič, star
48 let, doma od Gospiča. Tu
nima nič sorodnikov. Pokopan
je bil ob precejšnji udeležbi
svojih sorjakov, katere mora-
mo pohvaliti v tem, da priha-
jajo radi na pogreb; skoro
polna cerkev jih je; drugače
pa so precej bogaboječi in se
notranjinske cerkve ogibljejo,
zlasti so prav redki, ki bi pri-
hajali ob nedeljah redno k sv.

maši. Rad bi vedel, kaj je te-
mu vzrok.

Pa zopet je zazvonil mrtva-
ški zvon z lin in oznanjal, da
je Bog poklical na odgovor du-
šo zemljana. Bil je to Matt Ša-
pet, Hrvat, ki je bil pred pol
leta prepeljan v državno bol-
nico v Evanston, kjer je po mu-
kapolni bolezni umrl. Tu zapu-
šča ženo in nedorošle otroke.
Pogreb se je vršil zadnjo nede-
ljo popoldne. Naj počiva v mi-
ru! Družini pa naše sožalje.

Rose Russold — ti uboga
punčka ti — kar smilila se mi
je tiste dni, namreč, par dni
preden se je skregala s svojim
appendicitis in sklenila dati ga
ven. Ko je pa bilo enkrat vse
končano, se pa ni bala nič več.
Junakinja pa taka. No, saj je
še mlada in bo imela priliko še
marsikaj prestati, hujšega kot
je pa appendix, pa ne bo nič si-
le! Zdaj je že zdrava in gre v
šolo ter pravi, da je s slepičem
za vedno opravila.

Marijin vrtec je priredil pri-
jetno zabavo pred par tedni in
bilo je prav veselo in kratko-
časno. Le škoda, da ob takih
prilikah ne pokažejo, da so tu-
di Slovenke, ali Slovaške; vse
imajo le v angleškem jeziku,
ko bi se v materinem prav ta-
ko lepo slišalo, ali pa še bolj.
Poskusite kedar kako reč po-
dati v jeziku svoje matere!

Prav domača in prijetna za-
bava pa bo v soboto in pa na
pustni torek. Kakor navadno
vsako leto, tako se je tudi le-
tos zavzelo nad vse delavno
oltarno društvo sv. Ane, da
priredi v prid cerkve veliko
zabavo dvakrat, v soboto igro
"Atova nova gospodinja" v
Slovenskem Domu, in ples, na
pusten torek, pa v cerkveni
dvorani veselico, pri kateri bo-
do te naše slovenske žene po-
kazale svojo kranjsko kuhar-
sko umetnost. Pripeljite na te
prireditve tudi svoje znance in
prijatelje, ki sicer ne vedo ve-
liko o naših prireditvah; mar-
sikdo bo vesel, da ste mu dali
priliko za lepo zabavo. Je tudi
nekaj naših Slovencev, ki se
take prilike, kjer je namenje-
no kaj za cerkev, bolj ogiblje-
jo, pa največ le zato, ker pre-
malo cerkev poznajo, ali pa
so napačno poučeni. Dobro, da
jih je vedno manj.

Tri tedne je čas za naročitev
Mohorjevih knjig. Stanejo le
en dolar na leto in so prav za-
nimive. Zdaj je čas in ne po-
tem pozno v jeseni, ko knjige
pridejo. Naročiti jih je treba v
naprej zato, da vedo, koliko
jih natiskati. Torej, kdor želi v
jeseni Mohorjeve knjige, naj
zdaj naroči.

Dobro poznana družina Matt
Ferlič se je te dni preselila na
farmo, ki jo je bila kupila po-
leti v Burley, Idaho. Mr. Matt
Ferlič je bil skozi 19 let cer-
kveni odbornik in se je vedno
zanimal za napredek fare. —
Mrs. Ferlič je bila delavna
predsednica oltarnega društva
sv. Ane več let; vedno je bila
pripravljena pomagati pri do-
bri stvari. Gotovo bomo pogre-
šali to skrbno in delavno druž-
ino.

(Dalje na 3. strani.)

TARZAN IN NJEGOVE ZVERI

(60)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Prvi, ki se je skobacal preko oboje, je bil
Rokoff. Ko je slednji v luninem obvisu zagle-
dal, da je na ladji Lord Greystoke in njegov-
žena, je slednji prebeldel strahu in je v hite-
rični naglosti ukazal mornarjem naj oba posre-
le. Tarzan je hitro potisnil Ivano za svoj hrbet
in se pripravil za nasok proti Rokoffu. Ravno
ko je napravil skok, sta nanj sprožila mornarja
svoje puške. Tarzan je zdaj sklenil, da za vedno
obračuna z lopovom Rokoffom, kajti mu je
priznal že toliko grenkobe.

Strelci, ki so jih izstrelili mornarji niso zadeli.
Mornarje pa je v istem trenutku minilo vsako
veščje za nadaljno streljanje na Tarzana. Zo-
seboj na vrvi lestvi so zagledali pet velikih ko-
ril, ki so hitele po lestvi na krov. Zastal jim je
mozeg. Skočili so na krov, da bi usli, a v istem
trenutku so bili na krovu že veliki zamorski voj-
nik s svojo dolgo sulico, za njim veliki Akut
gorilski glavar in drugi in zadnji je skočil na
krov še Šita panter.

Začela se je borba, kakorine menda na no-
beni ladji še ni bilo. Mornarji so potegnili no-
že, toda gorile so iste odbijale z svojimi dolgimi
taci, da so se kar prekucavali. Padali so ka-
kor snopje in ostali so bežati na vse strani, da
si rešijo življenje. Rokoff je jokal kot bojazljivi
otrok in bežal v ozadje, da bi se rešil. Panther
je neusmiljeno mešaril. Otvorila se je v njem
vsa krivoločnost in žalostna usoda je doletela
one, ki so prišli panterju pod njegove kremplje.

Bežec na vse strani, kdor je mogel je sku-
šal ulti. Rokoff je bil tekel okrog in je hotel se
skriti v notranjost skozi gornjo kabino. Toda
stari kuhar, nad katerim je Rokoff stresal ve-
likokrat svojo jezo, ga je prehitel in mu je pred
nosom zaloputnil vrata. Skušal se je rešiti dru-
gače, a že ga je zavaljal krivolotni panter, ka-
teri se je potuhnil po mačji navadi in strahovito
zarjul pred napadom, da se je sestršeni Rokoff
kar senešel na tla. Panther je skočil.

VAŽNO

za naročnike

"AMERIKANSKEGA SLOVENCA"

Naročniki, katerim naročnina poteče
so prošni, da je po možnosti obnove.
Oni, naročniki, ki so prizadeti vsled
slabih razmer, pa želijo prejemati
list naprej, naj gotovo obvestijo o tem
upravo lista ali naše zastopnike, da se
jih za naročnino počaka in da se jim
lista ne ustavi. Oni, ki pa morejo
naj poravnajo naročnino točno, kajti
izdajanje lista je v zvezi z velikimi
stroški. Naročnike prosimo, da bi to
blagovolili upoštevati.

UPRAVA "AM. SLOVENCA".

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914

Zedinjenih Državah
Sedež: Joliet, Ill.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Philip Živec, 507 Lime St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Glavni tajnik: Frank J. Wedic, 501 Lime St., Joliet, Ill.
Blaginjak: John Petric, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Joseph Skur, 123 — 57th St., E. Pittsburgh, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 2210 So. Damen Ave., Chicago, Ill.
Jacob Štrukel, 1199 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Joseph L. Drašler Jr., 66 — 10th St., No. Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR:

Anton Štrukel, 3rd St., La Salle, Illinois.
Joseph Pavlakovich, 37 Winchell St., Sharpsburg Station, E. Pittsburgh, Pa.
Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja 1931 je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih godov, poškodnin in posmrtnin v znesku \$75,726.50.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 ali \$1000.00.

V mladinski oddelci se otroci sprejemajo od rojstva pa do 16. leta. Rojaki (inje). Pristopite k Družbi sv. Družine.

CENTRALIZACIJA SIGURNA PODPORA. — D. S. D. 100% SOLVENTNA.

Društvene vesti in naznanila.

IZ URADA DR. SV. DRUŽINE ŠT. 1 D.S.D.

Joliet, Ill.

Prav prijazno vabimo vse na našo prvo letošnjo maskeradno veselico, katero priredimo na pusti torek, 9. febr. zvečer v Slovenija dvorani.

Zadnji petek smo brali v našem glasilu Amer. Slovenec dopis zastopnika A. S. in ob enem predsednika našega društva, sobrata John Kramaricha. V dopisu je omenil, da predpust ni pravi čas žalovanja. Temu poročilu pritrđimo tudi mi, zato pa bomo imeli zgodaj omenjeni dan marsikateri svoje godovanje. Da bi to godovanje praznovali doma pri praznih mizah, bi bilo preveč žalostno. Zato se je društvo sv. Družine zavzelo, da bo dobro pogostilo vse, mlade in stare, bogate in revne, moške in žene, vdove in vdovce, fante in dekleta. Samo pridite vsi od vzhoda in zapada in od juga in severa. Poleg dobre postrežbe se bo delil tudi denar in sicer tako, da bodo izbirali od najlepših do najgrših. Čuje se celo, da bodo tisti dan nosile nekatere ženske hlače, moški pa krila. Sicer pa bomo že omenjeni večer videli, kako bo, le nikar ne pozabite priti v Slovenija dvorano. Za gotovo vam rečem, da se nikdo ne bo kesal. Za to veselico vlada vsestransko zanimanje in nekatere skupine se že pripravljajo in kosajo med seboj, kdo da odnese prvo nagrado.

Vse člane in članice našega društva in vsa naša društva, kakor tudi druga društva iz Joliet in okolice ter celokupno občinstvo prav prijazno vabimo, da se v velikem številu udeležite naše prve veselice v tem letu. Odbor bo skrbel za vse potrebno v največji meri. Začetek veselice je točno ob 7. uri zvečer. Na svidenje.

Veselični odbor.

IZ URADA DR. SV. DRUŽINE ŠT. 6 D.S.D.

No. Chicago-Waukegan, Ill.

Členstvo: — Kakor je menda že vsem vam znano, ima naše društvo svojo redno mesečno sejo v nedeljo, dne 7. februarja. Prosi se vse članstvo, da se polnoštevilno udeležijo te seje. Želeti bi bilo, da bi članstvo prihajalo malo bolj številno na seje v letošnjem letu, kakor je to bilo lansko leto. Na prihodnji seji sicer nimamo posebno važnih stvari, vendar pridite, da slišite razna poročila, katera se na vsaki

Eddie S. Mutz got his second 200 game of the season with a count of 206.

Eddie F. Mutz, who leads off for the Secretaries walked around the place with his chest expanded. The reason was a 500 series, the first of the season for him.

Elizabeth Znidarsic was the most surprised person in the place when she picked up the 2-7-10 split. For "Betty" it was the thrill that comes once in a life time.

Anna Mutz led the ladies' division with a 485 series. Her top game being 175. That's steady bowling. So long.

Dee-S-Dee.

ST. JOHN'S D.S.D. NO. 13

Chicago, Ill.

Well members, here we are again with more interesting news. Well, the ground hog has not shown his shadow, so that means early spring training for the team.

By the way we have some new members in our club that we have a little to write about.

One of the members is Isidor Zalig, who is very interested to join the team. He promises to be one of the great stars on the baseball diamond this year. He is a southpaw. Wish you luck Izzy.

Akorak, who intends to take care of second base for us this year. Akorak also promises us that he intends to have a great year. By the way, Shires, how are you getting along with your secretary. By the way, Shires, who is your little red headed Who-zis? And I also heard that she's a dove. How about it, Steve. The Gossip.

Joliet, Ill.

The DSD. bowlers were treated to a surprise last Thursday evening, when the pin boys at the Alamo put up brand new pins for the boys to shoot against. The result was a lot of splits and taps for some of the keggers.

The new pins, however, did not bother "Matty" Gasperich — he turned in a 583 series with 219 as his top game — took away an "all day" cigar as a prize. His scores helped his team win three games from the league leading Secretaries. The Secretaries were handicapped by the absence of John Zelko, their captain and star bowler. John Adamich subbed in his place.

Joseph Mutz won the second prize of the evening, with his high individual score of 224. His team mate "Matty" Kochevar was right on his heels with 212. The two scores coming together in the last game, won the game for the Presidents from the Vice-Presidents.

Naznanilo in priporočilo

Našim cenjenim naročnikom in vsem našim rojakom, v Johnstownu in tamošnji okolici, Steeltonu, Forest City, New Yorku in Brooklynu ter drugih krajih po imenovanih državah, naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš novi potovalni zastopnik

Mr. Lawrence Leskovec, kateri je pooblaščen pobirati za list "Amer. Slovenec" naročnino, oglaševati knjige in slov. plošče iz naše knjigarnice in za iste naročila sprejemati, kakor tudi za vse druge zadeve v zvezi z našim podjetjem.

Cenjene naročnike in vse naše rojake uljudno prosimo, da mu gredo na roko v vseh ozirih in mu pomagajo po svojih močeh pri agitaciji za naš katoliški časopis. Mr. Leskovec se žrtvuje za dobro stvar, da pomaga katoliškemu časopisu — vi vsi pa pomagajte njemu!

Uprava "Am. Slovenca".

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

no; pa če je njih želja, da gredo in pričakujejo boljše razmere na farmi, jih spremlja naša želja, da bi res imeli obilo uspeha tam v Idaho. Pravični Bog naj jim bo plačnik za njih delo in trud in poštrevnost za napredek naše fare in za lepoto hiše božje. Pa se nas kaj spominjajte na svojem novem domu in veseli bomo, kadar se zopet vidimo in nas obiščete! Kjer imate radio v hiši — pa četudi ga imate, saj je čez dan precej slabo sprejemanje, — pa bi vendar želeli imeti koncert večkrat na dan, tam si preskrbite lepega rumenega ptička, ki vam bo prepeval od zgodnjega jutra do pozne noči. Mr. Frank Pivk iz Blairtowna jih ima celo zalogo domače reje in izvrstne pevec. Ne vem, kedar je Mr. Pivk toliko časa imel, da je cela krda kanarčkov naučil tako lepih in različnih melodij.

Ko sem že omenil radio, naj opozorim pri tem na dva programa ob nedeljah. Program iz Evrope — tudi slovenska pesem pride včasih na vrsto — imate na NBC postajah, — KOA, Denver je v tej verigi; poskusite ob 2. popoldan dobiti KOA in morda vam zadoni na ušesa mila slovenska pesem preko oceana. Zvečer ob 8:15 pa imate na KSL, Salt Lake City, krasna predavanja iz ust, moža, ki je bil 30 let metodist in pove marsikaj iz svoje lastne izkušnje. Zlasti mladina bi dobila marsikaj poučnega iz tega programa. Poskusite par nedelj in vem, da boste tako zadovoljni, da nikdar ne boste hoteli zamuditi te prilike.

Par manjših nesreč se je zgodilo v premogovnikih med našimi ljudmi. Antonu Pivku iz Sweetwater je zmečkalo dva prsta na nogi, ko mu je padla masa premoga na nogo. Tom Jelovčanu iz Reliance je zmečkalo palec na roki. Hudo je tudi to, pa vendar človek ne hote vzdihne ob taki priliki, ko se zaveda, kaj se godi: Hvala Bogu, da ni kaj hujšega, kar bi prav lahko bilo. Vestnik fare sv. Cirila in Foys; he told me last week that he was going to join the Golden Gloves. Hey, Fat, don't oziru precej zanimiv. Da bi ga farani le skrbno prebirali in se iz njega tudi kaj naučili — vsaj nekateri. Vsaka družina — tudi če ni praktično katoliška — dobi en izvod in vsak samski ravno tako. Kaj več o tem vestniku pa prihodnjic. Le toliko opozorim, da naj vsak, ki opazi v njem kako pogo, to javi, da se popravi, da nikdo ne trpi kake krivice. Kakšnega zakotnega zabavljanca pa ni prav nič potreba!

KAJ JE NOVEGA PRI SV. JANEZU V MILWAUKEE?

Milwaukee, Wis.

Zadnja dva meseca smo bili vsi zaposleni kakor pri cerkvi tako tudi pri raznih društvi. Volitve, volitve, to ni mali špas. Vse je šlo naprej, vsi smo zadovoljni. Naša nadškofija je tudi inkorporirana, morajo biti volitve, kakor pri društvi. Seveda vsako drugo leto. Direktorij sestoji iz sledečih uradnikov: predsednika, to mesto gre brez volitve nadškofu; podpredsednika, tukaj spada njegov pokorni sluga; tajnika, blaginjaka, dveh nadzornikov in svetovalec; tih je lahko več.

Letos smo imeli volitve pri sv. Janezu. Primarnih volitev ni bilo. To storijo sami župljani že vnaprej. Kakor se sliši, je rezultat naših volitev prav dovoljen. Blaž Zokan, ponovno izvoljen, bo nosil denar na banko. Na prste mu bo gledal novi tajnik Jožef Luzar, moj najbližnji sosed, seveda tudi moj dober prijatelj. Da bodo pa knjige v redu, bosta to delo vršila Paul Maierle in Matt Geiser; izvoljena sta bila za pregledovalca knjig. Svetovalec imamo šest: Matt Pugelj, Frank Koren, Geo. Simeta; ponovno izvoljeni: Jack Berginc, Mike Stibler, John Jamnik, John Augustin in Geo. Raly. Dasi ima irsko ime, je pa vendar pristen Slovenec.

Takoj na delo, direktorij! Pokazite, kake zmoglosti imate! Na pustno nedeljo, 7. feb., se bo vse vrtilo v South Side Turn dvorani. Srečni smo, da nimamo isti večer kake kometicije, kar se pri nas zelo lahko pripeti. Toliko je različnih društev, da smo mnogokrat eden drugemu na poti. Prišla je, prišla pustna nedelja; lan' sem bil špeha sit, leto pa zelja. — V pomoč odbo ru so se pridružile tudi naše pridne ženske, dekleta in fantje. Vse kuha in peče in fehta. Vsem se bo postreglo. Muzika bo najboljša, občinstva polna dvorana. Kadar se Milwaukee pokaže, se res pokaže. Naši trgovci so vedno radodarni. Vsi bomo zadovoljni, delavci bodo vsaj na pustni večer imeli delo. Občinstvo se bo pa veselilo pri izvrstni muziki in polnih mizah. Le hitro si preskrbite mesto, da ne bo prepozno. Vstopnice se že prodajajo s polno paro. Kdor še nima tiketa, si ga lahko dobi pri našem tajniku Joe Luzarju. Na svidenje na pustno nedeljo zvečer v So. Side Turn dvorani.

Sobratki pozdrav vsem čitateljem. Milwaukee.

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu".

POGLEJMO, KOLIKO NAS JE

Waukegan, Ill.

Vsem članom Dram. kluba združenih katoliških društev v naselbinah se prav uljudno naznanja, da se vrši prihodnja klubova seja v soboto večer točno ob pol osmih. Opozorja se vse člane kluba, da se te seje prav gotovo udeležijo. To pa radi tega, ker je bilo na zadnji letni seji sklenjeno, da se preuredi imenik članov. Ako bi pa kdo radi enega ali drugega vzroka ne mogel na sejo, naj po drugem članu sporoči, da hoče še nadalje ostati član kluba. Dramatični klub ima okoli 60 članov, med katerimi so nekateri, ki se niso udeležili seje, je že leto ali še več, in zato tudi klub ne ve, ali bi take se smatral za svoje člane ali ne. Pričakuje se torej, da se člani te seje udeležijo, ali pa sporoče po kakem članu, kakor je že zgoraj omenjeno, drugače ne pridejo v imenik članov. Dramatični klub, dobro veste, potrebuje aktivnih, energičnih in poštrevnostnih članov; le tedaj zamore klub še nadalje vršiti svoje koristno kulturno delo, kakor ga je vršil do sedaj. Ni rečeno, da mora vsak član priti na vsako sejo, pač pa naj pride na sejo vsaj od časa do časa, in da plača ono malo svoto, 10c na mesec. To napravi člana, pa najsi bo pri društvu ali pri klubu.

Ce je bil dramatični klub potreben naselbinah in njegovi ustanovitvi in pozneje, ravno tako je potreben in koristen sedaj. Morda bo kdo rekel: Kaj nam če dramatika v teh slabih časih! — Res je, da so slabi časi, kljub temu bi pa ne bilo prav, da bi radi slabih ča-

DR. ALLAN J. HRUBY

Specijalist za pljučne in srčne bolezni

Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 9 do 12 dop., 1 do 4 pop.
ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

VABILO

NA NAROČBO KNJIG DRUŽBE SV. MOHORJA ZA PRIHODNJE LETO

Čitateljem teh vrstic naznanjamo, da smo pooblaščen od družbe sv. Mohorja sprejemati naročila za knjige družbe sv. Mohorja za prihodnje leto, ki izidejo prihodnje jesen. Knjige bodo sledeče:

1. KOLEDAR ZA LETO 1933.
2. VEČERNICE.
3. ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA.
4. PRAVLJICE IN POVESTI.
5. ŽIVLJENJE SVETNIKOV.
6. KOKOSJEREJA.

Cena Mohorjevih knjigam je sedaj enotna in sicer

\$1.25

za naročnike v Ameriki.

Ker je izdajanje takih knjig v zvezi z ogromnimi stroški, družba na noben način ne more izdajati knjig vnaprej, ne da bi bila, zagotovljena, da se bodo knjige tudi izvedle. Zato je važno, da si vsak, ki želi omenjene knjige iste naroči že vnaprej. Ko bodo knjige izšle, jih bo prejel vsak naročnik po pošti direktno na dom.

Čas za naročbo teh knjig za prihodnje leto je samo do

27. februarja 1932.

Z naročilom pošljite na podpisano zastopstvo potrebni znesek \$1.25 ter natančen naslov, na katerega želite, da se Vam pošljejo knjige.

Za Vašo udobnost se objavlja spodnji kupom, katerega se poslužite pri naročanju Mohorjevih knjig za prihodnje leto:

KUPON

KNJIGARNA "AMER. SLOVENEK",
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Cenjenici: — Priloženo Vam pošiljam znesek \$..... za naročnino Mohorjevih knjig za prihodnje leto in prosim, da se mi iste pošljijo na sledeči naslov:

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA

Prelaskava in ocena

BREZPLAČNO

ženska postrežnica

Odprto od 8. jutraj do 8. zvečer.

od 10. jutraj do 12. popoldne. V nedelje

"Najbližje delo za manj denarja"

Nobenega izgovora za slabe zobe.

Casi o bolečinah pri zdravljenju in popravljanju zob so minuli, pa tudi stroški za dentisto delo so tako malenkostni, da bi ne smeli delati zapreke. Tudi ako imate le en zob, ali več, ki so pokakani, ne odlašajte, da bodo še slabši. Pridite takoj jutri in napravite si svoje splošno zdravje z zdravimi zobmi.

C. V. McKinley, D. D. S.

naslednik Burrows zobozdravnika

D'Arcy poslopje, 2. nadstropje - 2. etov. soba 204

Phone: 4854

CHICAGO IN VAN BUREN STREETS
JOLIET, ILL.

WALTER SCOTT
IVANHOE
— ZGODOVINSKI ROMAN —
Prevedel Vladimir Levstik

"Ti razbojniki in teptalci zakonov!" je vzkliknil. "Kadar postanem gospodar na Angleškem, jih dam obesiti na dvigne mostove njihovih lastnih gradov!"

"A da postanete kralj in gospodar Anglije," je hladno odvrnil njegov svetovalec, "mora vaša visokost ne samo trpeti prestopke teh razbojnikov in teptalcev zakona, ampak jih celo ščititi ne glede na svojo hvalevredno vneto za vzdržanje zakonov. — Slabo bi bilo za vas, če bi saški kmetavsi uresničili sanje vaše visokosti in izpremenili dvigne mostove njihovih gradov v vešala; drznemu Cedricu je čisto podobno, da bi utegnil izvršiti tako misel! Vaša visokost bo sama izprevidela, kako opasno bi bilo kaj začeti brez Front de Boeufa, De Bracyja in templovca — in vendar smo šli že predaleč, da bi mogli varno kreniti nazaj."

Princ John se je nestrpno udaril po čelu in jel naglo hoditi po sobi sem ter tja. "Lopovi," je vzklikal, "izdajalski lopovi, ki me puščajo v tej stiski na cedilu!"

"Rajši recite nepremišljeni norci," ga je zavrnil Waldemar, "da se ukvarjajo s temi otročarijami, kadar gre za toli važne stvari!"

"A kaj nam je zdaj storiti?" je vprašal princ John in stopil pred Waldemara.

"Ne vem, kaj bi bilo moči storiti razen tega, kar sem že odredil," je odvrnil tajni svetovalec. "Ni se mi zdelo prav, da bi prišel semkaj in z vašo visokostjo obžaloval ta neprijetni dogodek, dokler nisem poizkusil vsega, kar morem, da ga storim neškodljivega."

"Ti si zmerom moj dobri angel, Waldemar," je rekel princ, "in če bom imel ob svoji strani vedno takega svetovalca, tedaj bo Johnova vladarica še slavnja v zgodovini. — Kaj si ukrenil?"

"De Bracyjevemu poročniku Louisu Winkelbrandu in njegovim ljudem sem ukazal, naj zajašejo konje in z vihrajočim praporom pohite do Front de Boeufovega gradu, da vidijo, kaj morejo tam storiti našim prijateljem v pomoč. Obraz princa Johna je zardel kakor obraz razvajanega otroka, ki se mu zazdi, da so ga užalili."

"Tako mi božjega lica," je dejal, "veliko si vzel nase, Waldemar Fitzurse, in zelo oblastno si ravnal, da si brez našega izrednega povelja ukazal trobiti na konje in razviti prapor v mestu, kjer smo bili sami prisotni."

"Prosim vašo visokost oprosteno," je odvrnil Fitzurse, ki je sam pri sebi preklinjal gospodarjevo bedasto ničemurnost, "a ker se je mudilo in je utegnili postati vsaka izgubljena minuta pogubonostna, se mi je zdelo najboljšo, da vzamem v tej, za korist vaše visokosti toli važni stvari odgovornost nase."

"Naj ti bo oproščeno, Fitzurse," je resno rekel princ; "dobra volja opravičuje prenegljivost tvojega ravnanja. A kdo prihaja? Tako mi križa, sam De Bracy! In v kaki čudni podobi stopa pred nas!"

Res je bil De Bracy, s krvavimi ostrogami in še ves vroč od naglice. Njegova oprava je kazala še vse sledove nedavnega trdovratnega boja, zakaj bila je razbita in okrvavljena in polna prahu od nagle ježe. Snel si je šlem z glave, ga postavil predse na mizo in za trenutek obstal, kakor da se izkuša zbrati, preden pove svoje novice.

"De Bracy," je izpregovoril princ John, "kaj pomeni to? Govori, zaklinjam te! Ali so se Sasi uprli?"

"Govori, De Bracy," je rekel Fitzurse skoro

obenem z gospodarjem, "saj si bil zmerom mož. Kje je templovec? In kje Front de Boeuf?"

"Templovec je ušel," je odgovoril De Bracy, "a Front de Boeuf ne boste nikoli več videli. Pokopan je v ognjenem grobu pod žarečimi razvalinami svojega lastnega gradu. Jaz edini sem ubežal, da vam to sporočim."

"To je za nas mrzla novica," je rekel Waldemar, "čeprav nam poročas o ognju in plamenju."

"Najhuša šele pride," je odvrnil De Bracy. Približal se je princ Johnu in mu šepnil s tihim, a vnikljivim glasom: "Rikard je na Angleškem, videl sem ga in govoril z njim!"

Princ John je prebledel kakor smrt, omahnil in se ujel za hrastovo klop, kakor človek, ki mu je predrla prsa smrtonosna puščica.

"Blazniš, De Bracy," je vzkliknil Fitzurse, "to ni moč!"

"Tako resnično je kakor resnica sama," je rekel De Bracy; "njegov jetnik sem bil in sem z njim govoril."

"Z Rikardom Plantagenetom," je nadaljeval Fitzurse.

"Z Rikardom Plantagenetom," je odvrnil De Bracy, "Z Rikardom Levjesrčnim, z Rikardom Angleškim."

"In njegov jetnik si bil?" je vprašal Waldemar. "Ali mar poveljuje vojni sili?"

"Ne, le nekaj svobodnjaških hajdukov je bilo okoli njega in ti se ne vedo, kdo je. Čul sem ga, ko je rekel, da se misli ločiti od njih. Pridružil se jim je samo zato, da jim je pomagal pri naskoku na Torquillstone."

"Da," je rekel Fitzurse, "Rikardova navada je resnično taka; on hodi okoli kakor pravi vitez-skitalec in išče divjih prigoj, zanašaje se na moč svoje roke, med tem ko počivajo najbolj važni posli njegove države in je njegova lastna varnost ogrožena. Kaj misliš storiti, De Bracy?"

"Jaz? Ponudil sem Rikardu svoje kopjenike v službo, pa jih je odbil; povedem jih v Hull, da tam najamem ladjo in odplovem na Flandrsko; v takih nemirnih časih najde podjetej mož povsod dovolj posla. In ti, Waldemar, ali se hočeš odreči politike, vzeti kopje in ščit in deliti z menoj usodo, ki nama jo je nebo namenilo?"

"Prestar sem, Maurice, in hčer imam," je odvrnil Waldemar.

"Daj jo meni, Fitzurse, s pomočjo svojega kopja in stremena bom skrbel zanjo, kakor se spodobi njenemu stanu."

"Ne," je odvrnil Fitzurse, "iskal bom zaščite v cerkvi Sv. Petra, nadškof mi je po prisegi brat."

Med tem razgovorom se je princ John po malem zbudil iz omotice, v katero ga je bila vrgla nepričakovana novica, in pazno poslušal razgovor svojih slug, "že odpadajo od mene," je rekel sam pri sebi, "nič bolj trdno se me ne drže nego vilo listje veje, kadar veter potegne! Pekel in vsi peklenščiki! ali ne morem najti izhoda, ko me ti strahopetci zapuščajo?" Pomolčal je, nato je udaril v posiljen smeh, poln vražje strasti, s katerim je končno zmotil njih razgovor.

"Ha, ha, ha, moja dobra gospoda, tako mi svetlega čela Naše Gospe, imel sem vaju za pametna človeka, za drzna moža, za premišljena moža; zdaj pa zametavata bogastvo, čast, veselje in vse, kar nam je obetala naša visoka igra, v trenutku, ko je treba le smelega slučaja, pa bi bilo dobljeno!"

VABILO
Vsi Slovenci in Slovenke,
iz Chicago in okolice ste vabljeni, da se udeležite naše
PRIREDITVE
v nedeljo, 7. februarja,

ko bomo vprizorili igro

"BABILON"

burka v petih dejanjih.

OSEBE:

P. TRNOVSKI KAZIMIR JURIJ, graščak	Mr. Martin Milar
DOROTEJA, njegova žena	Miss Brigita Špenko
HELENA, njena hči	Miss Josephine Mayash
MAKS, njun nečak	Mr. Anton Krapenc, Jr.
JELICA, njuna nečakinja	Mrs. Anna Krapenc
MAJOR PL. TRNOVSKI	Mr. Frank A. Augustine
FRIC VOLK	Mr. Frank Ribič
FRANC, Fricov sluga	Mr. Frank Koporec
MARUŠKA	Miss Rose Groško
NOČNI ČUVAJ	Mr. Stefan Foyas
KMETJE	Člani dram. kluba

Med dejanji nastopita tudi dobro poznana chicaška profesorja Jos. Fajfar in Steve Fojas.

Igra je jako zanimiva in polna smešnih prizorov, tako da ravno spada za pustno nedeljo. Tu boste videli, kako jih bo Maks speljal za nos, pa ne samo enkrat, ampak večkrat. In kako ga hočejo oženiti s Heleno, za katero pa on ne mara in si izbere Jelico za svojo nevesto. Poleg živga, razposajenega Maksa boste pa tudi imeli priliko videti zaspalega Kazimirja Trnovskega, ki ves svoj čas porabi za spanje, samo to je križ, ker ga njegova žena priganja z vsakovrstnim delom. Pa tudi vse druge vloge so zelo zanimive in napete, vse od prve do zadnje, po pravici rečeno pravi Babilon. Zatorej na svidenje v nedeljo v

ŠOLSKI DVORANI

Lincoln in 22nd Street, Chicago, Ill.

Začetek igre bo točno ob 2:30 popoldne.

Po igri bo PROSTA ZABAVA in PLES v zgornji in spodnji dvorani. Zu suha grla in priprizek bo vse dobro preskrbljeno.

K obilni udeležbi Vas vabi Dramatični klub "Ilirija". Čisti dobiček je namenjen za cerkev sv. Stefana. Zatorej na plan vsi brez izjeme in ne bo vam žal, ker se boste lahko prav pošteno nasmejali, zvečer se bomo pa vrteli in se zabavali, in bomo v prijatni družbi pozabili na današnje slabe čase.

VSTOPNINA ZA ODRASLE 50c in 15c ZA OTROKE.

K obilni udeležbi Vas vabi

ODBOR.

VABILO

— k —

Veselici in predstavi

katero priredi

SAMOSTOJNO PODPORNO DRUŠTVO

Vitezov sv. Jurija

na pustno nedeljo, dne 7. februarja 1932

V ŠOLSKI DVORANI

WAUKEGAN, ILL.

Pričetek točno ob pol osmih zvečer.

Vspored igre

PRAVICA SE JE SKAZALA Burka v dveh dejanjih.

Igro uprizorijo igralci Dramatičnega Kluba.

OSEBE:

FERJAN, krčmar	Mr. Louis Župec
KRULJEC, berač	Mr. Ignac Grom
PETER, } Dijaka	Mr. John Mikš
PAVEL, }	Mr. John Artac
JANEZ, } Rokodelska	Mr. Frank Drašler
FRANCE, } pomočnika	Mr. John Lešnak
ABRAHAM, } Žida	Mr. Mike Grgas
IZAK, } Krošnarja	Mr. John Hladnik

Prvo dejanje se vrši na dvorišču pred gostilno, drugo na prostem. Ker je pustna nedelja zadnja v predpustnem času, je nalašč ta nedelja za to smešno in veselo igro. Smeha bo dovolj za nas vse stare in mlade. Vse kar se bo godilo za veselje in špas ne smemo tukaj omeniti.

Vabi se vse društva in občinstvo iz Waukegana in North Chicago, in splošno vse prijatelje našega društva in pustne nedelje. Igralci te igre so gotovo vsem znani. Toraj bote gotovo vsi zadovoljni. Za lačne in žejne bo pa tudi vse preskrbljeno. Po igri bo ples in prosta zabava do polnoči. — Godbo smo najeli tako, s katero bote gotovo vsi zadovoljni. Igrali bodo naši bratje Hrvatje Tamburaši.

Vstopnina za odrasle 50c, za otroke 10c.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Ozdravil očeta revmatizma

J. F. Kotrich, zobozdravnik, 934 Center St., soba 702, Chicago, Ill., poroča, da njegov oče, ki je trpel na revmatizmu veliko let in je potrošil nad \$1.500,00 z zdravljenjem, je dobil predpis nekakega starega zdravilnika iz Dunaja, kateri je takoj ustavil bolečine popolnoma. Ker pozna trpljenje, ki ga ta bolezen povzroča, Dr. Kotrich pravi, da z veseljem pošlje vsakomur ta predpis zastopni onim, ki trpe na revmatizem in mu pijejo ponj. Nobenih stroškov in ne obveznosti.

Iz mojega potovanja po Jugoslaviji

A. Grdina in dr. Fr. Trdan

2. Izseljeniški kongres

a) Zborovanje

Da bo namen izseljeniškega kongresa boljše umljiv, moram v zgodovini izseljenišтва seči nekoliko nazaj.

Jugoslovansko izseljevanje v Združene države je še razmeroma mlado; komaj osemdeset let je, odkar so se prvi Jugoslavlani začeli naseljevati na ameriških tleh. Izprva je število naselencev le polagoma naraščalo; ko pa se je po končani meščanski vojski pričela razvijati obrt in industrija, ki je zahtevala na tisoče krepkih delavcev, "so se slovanske množice kakor velikan-ska reka začele izseljevati v Ameriko." Kjerkoli se je pojavila živahna obrt, je kar mrgolelo slovanskih delavcev, posebno v okolici bogatih rudnikov in premogovnikov. Pa tudi na farme je šlo mnogo Slovencev, tako zlasti Gorenci, ki so ustanovili naselbino Rockway v Minnesoti, dasi so delali najpry v gozdovih.

Takratna avstrijska vlada izseljeniškega vprašanja ali ni umela ali ga pa ni hotela umerjati; ker ni za izseljence ničesar storila, so bili naši ljudje navezani sami nase. Po zgledu drugih narodov so tudi Jugoslavlani začeli ustanovljati gospodarske in prosvetne organizacije. Te so se jele prav lepo razvijati, zlasti odkar je bil naš izseljeniški misijonar, o. Kazimir Zakrajšek, v New Yorku ustanovil Družbo sv. Rafaela.

V nov stadij pa je stopilo naše izseljeniško vprašanje z ustanovitvijo Jugoslavije. Ta mlada narodna država se je precej zavedla, da so tudi po svetu raztreseni bratje njeni udje, brsteče veje krepkega jugoslovanskega drevesa. Zato je začela že izpočetka ustanovljati izseljeniške komisarijate, sklenila je s tujimi državami izseljeniške pogodbe in jela negovati najožje stike med brati v tujini in domovino. To njeno prizadevanje je našlo na obeh straneh povoljen odmev. Izseljeniki so za-

čeli prirejati skupne izlete v domovino in so tako zainteresirali tudi tujino zanje, domovina pa pošilja zlasti na Francosko in v Južno Ameriko duhovne in svetne naobražence, ki naj bi pomagali izseljencem pri njih gospodarski in prosvetni organizaciji. In tako je bil tudi letošnji kongres prvi vidni sad našega skupnega povojnega izseljeniškega delovanja. Priredili so ga izseljenci zlasti iz Amerike, v najlepšem soglasju z vladajočimi predstavniki Jugoslavije. Otvorili so ga dne 26. junija v Ljubljani, nadaljevali v Zagrebu in ga dne 30. junija zaključili v Belgradu.

Kongresu so predsedovali: Milan Marjanovič, Stjepan Jobst, Anton Grdina, Ivan Mladinec, general Čolović in Nebojša Pratić.

V spremstvu bana Marušića in podbana Pirkmayerja je postal otvoritev tudi naš ameriški poslanik na belgradskem dvoru, Mr. J. G. Prince, ki nas je pozdravil v hrvaškem in angleškem jeziku. V svojem na govoru je naglašal, da so prav Slovani prinesli v Ameriko v pregovoru znani jugoslovanski ogenj in tako veliko pripomogli k njenemu hitremu razvoju. V znak hvalečnosti smo se tudi mi precej po njegovem nagovoru spomnili našega predsednika Hooverja in mu poslali brzoglavni pozdrav tele vsebine:

"O priliki prvega jugoslovanskega izseljeniškega kongresa, ki se vrši danes v Ljubljani ob navzočnosti mnogih ameriških meščanov jugoslovanskega pokoljenja, katere je hkrati počastil s svojo prisotnostjo Mr. J. G. Prince, poslanik ameriških Združenih držav, vam, g. predsednik, pošiljamo naše iskrene in srčne pozdrave v globoki hvalečnosti velikemu ameriškiemu narodu, čigar prijateljstvo vsi cenimo in iskreno širimo."

V "Am. Slovincu" izhajajo najzanimivejše povesti ali jih čitate?

Phones: 2575 in 2743

ANTON NEMANICH & SON

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI

USTANOVLJEN L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerné

1002 N. Chicago Street,

Joliet, Illinois

NAJSTAREJŠI SLOVENSKE POGREBNI DOM V CHICAGO

ROJAKI SLOVENC! SVOJI K SVOJIM!

A. Glavach & Co. Inc.

Naša postrežba je brezplačna kar se tiče razbivanja naše mrtvašnice. Smo na razpolago za Chicago, Cicero, Berwyn, South Chicago, Kingsington in Pullman in vsem drugim predmestjem. Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta v našo mrtvašnico noč in dan.

CENE NIZKE, POSTREŽBA TOČNA.

— Avtomobili na razpolago za vse slučaje. —

F. E. PALACZ, Embalmer

Tel. Canal 1267—5889

Res. Rockwell 4882

1916 W. 22nd St., blizu Lincoln St., Chicago, Ill.

GOSPODINJE V JOLIETU

so preprečane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

MESO IN GROCERIJU

V zalogi imam vedno vsake vrste sveže ali suho prekajeno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarstvo in grocerijsko obrt

JOHN N. PASDERTZ

FOR CENTER & HULCHIN STS.

JOLIET ILL.

Chicago Telefon 2917.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točne postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.